

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра організації підприємництва та біржової діяльності

“ЗАТВЕРДЖЕНО”

Факультет економічний

“12” червня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА”**

Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051 Економіка
Освітня програма	Економіка підприємства
Факультет	економічний
Розробники	зав. кафедри організації підприємництва та біржової діяльності, д.е.н., професор Ільчук М.М., доцент, к.е.н., доцент Коновал І.А., доцент, к.е.н., доцент Фурса А.В.

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни

Дисципліна «Організація виробництва» є важливою складовою підготовки фахівців у галузі економіки підприємства. Вона охоплює вивчення теоретичних основ організації виробництва; типів і методів його організації; організації комплексної підготовки виробництва; процесів організаційного проектування та раціоналізації виробничих систем; організації діяльності підрозділів основного виробництва й виробничої інфраструктури сільськогосподарських підприємств; а також організаційно-виробничого забезпечення якості та конкурентоспроможності продукції.

Оволодіння сучасними інструментами та методами організації виробництва дає змогу фахівцям в економічній сфері швидко адаптуватися до змін ринкової кон'юнктури, ефективно визначати й використовувати ресурси, а також забезпечувати прибутковість продукції.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки	
Спеціальність	051 Економіка	
Освітня програма	Економіка підприємства	
Освітній ступінь	Бакалавр	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)		
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	3 (3-й)	4 (4-й)
Семестр	5-й	7-й
Лекційні заняття	30 год.	12 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	12 год.
Лабораторні заняття	–	–
Самостійна робота	90 год.	136 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4 год.	–

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета – формування системи теоретичних знань з раціональної організації виробництва та набуття практичних навиків обґрунтування організаційних заходів щодо підвищення ефективності функціонування підприємства.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.

ЗК 11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.

СК 11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПРН 13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

ПРН 16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.

ПРН 21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Модуль 1. Теоретичні основи організації виробництва														
Тема 1. Теоретичні засади організації виробництва	1	4	2	2	–	–	42	2	1	1	–	–	58	
Тема 2. Система ведення господарства	2	4	2	2	–	–		2	1	1	–	–		
Тема 3. Види підприємств і об'єднань, їх організаційно-економічні основи	3	4	2	2	–	–		2	1	1	–	–		
Тема 4. Організація виробничого процесу на підприємстві в просторі та часі. Типи і методи організації виробництва	4	4	2	2	–	–		2	1	1	–	–		
Тема 5. Організація використання землі	5	4	2	2	–	–		2	1	1	–	–		
Тема 6. Організація використання засобів виробництва в сільськогосподарських підприємствах	6	4	2	2	–	–		2	1	1	–	–		
Тема 7. Суспільні форми організації виробництва	7	4	2	2	–	–		–	–	–	–	–		
Разом за модулем 1		70	14	14	–	–	42	70	6	6			58	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Модуль 2. Організація діяльності підрозділів основного виробництва та виробничої інфраструктури													
Тема 8 Організація рільництва	8	6	2	4	–	–	48	2	1	1	–	–	68
Тема 9 Організація кормовиробництва, овочівництва садівництва і виноградарства	9	6	2	4	–	–		2	1	1	–	–	
Тема 10. Організація галузі скотарства	10	6	2	4	–	–		2	1	1	–	–	
Тема 11. Організація галузі свинарства	11	4	2	2	–	–		2	1	1	–	–	
Тема 12. Організація галузі птахівництва	12	4	2	2	–	–		2	1	1	–	–	
Тема 13. Організація допоміжних і обслуговуючих виробництв	13	4	2	–	–	–		–	–	1			
Тема 14. Організаційно-виробниче забезпечення якості та конкурентоспроможності продукції	14	4	2	–	–	–		–	–	–			
Тема 15. Комплексна підготовка виробництва до випуску нової продукції	15	4	2	–	–	–			1	–			
Разом за модулем 2		80	16	16	–	–	48	80	6	6	–	–	68
Усього годин		150	30	30	–	–	90	150	12	12	–	–	126

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Теоретичні засади організації виробництва	2
2	Тема 2. Система ведення господарства	2
3	Тема 3. Види підприємств і об'єднань, їх організаційно-економічні основи	2
4	Тема 4. Організація виробничого процесу на підприємстві в просторі та часі. Типи і методи організації виробництва	2
5	Тема 5. Організація використання землі	2
6	Тема 6. Організація використання засобів виробництва в сільськогосподарських підприємствах	2
7	Тема 7. Суспільні форми організації виробництва	2
8	Тема 8 Організація рільництва	2
9	Тема 9 Організація кормовиробництва, овочівництва садівництва і виноградарства	2
10	Тема 10. Організація галузі скотарства	2
11	Тема 11. Організація галузі свинарства	2
12	Тема 12. Організація галузі птахівництва	2
13	Тема 13. Організація допоміжних і обслуговуючих виробництв	2
14	Тема 14 Організаційно-виробниче забезпечення якості та конкурентоспроможності продукції	2
15	Тема 15. Комплексна підготовка виробництва до випуску нової продукції	2

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Організація земельних угідь та визначення беззбиткового обсягу виробництва продукції рослинництва	2
2	Тема 2. Планування урожайності	2
3	Тема 3. Економічна оцінка сільськогосподарських культур	2
4	Тема 4. Організація сівозмін та обґрунтування структури посівних площ	2
5	Тема 5. Виробнича програма з рослинництва	4
6	Тема 6. Організація насінництва	2
7	Тема 7. Організація використання продукції рослинництва	4
8	Тема 8. Визначення беззбиткового обсягу виробництва продукції тваринництва	2
9	Тема 9. Річний рух та продукція вирощування великої рогатої худоби	4
10	Тема 10. Розрахунок обсягу виробництва і реалізації молока	2
11	Тема 11. Організація свинарства	2
12	Тема 12. Організація птахівництва	2

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Теоретичні основи організації виробництва	42
2	Тема 2. Організація діяльності підрозділів основного виробництва та виробничої інфраструктури	48

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист практичних робіт,
- пірінгове оцінювання, самооцінювання.
- екзамен.

7. Методи навчання:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод гейміфікованого навчання.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
1	2	3
Модуль 1. Теоретичні основи організації виробництва		
Практична робота 1. Організація земельних угідь та визначення безбиткового обсягу виробництва продукції рослинництва	ПРН 10, 13, 16, 21. В тому числі Знати: теоретичні основи організації виробництва; систему ведення господарства, її складові та порядок обґрунтування; види підприємств і об'єднань, їх організаційно-економічні основи; типи, форми і методи організації виробництва; елементи виробничої структури підприємства; організацію землекористування та використання засобів виробництва в с.-г. підприємствах; суспільні форми організації виробництва. Вміти: визначати безбитковий обсяг виробництва продукції рослинництва; планувати врожайність с.-г. культур; проводити оцінку ефективності вирощування культур; впроваджувати заходи, які спрямовані на гармонійне поєднання типів і методів організації виробництва з метою забезпечення оптимізації виробничих процесів; обґрунтовувати структуру посівних площ; розробляти виробничу програму з рослинництва; визначати потребу підприємства в насінні. Використовувати отримані знання у прийнятті управлінських рішень та практичних розрахунках.	10
Практична робота 2. Планування урожайності		10
Практична робота 3. Економічна оцінка сільськогосподарських культур		10
Практична робота 4. Організація сівозмін та обґрунтування структури посівних площ		10
Практична робота 5. Виробнича програма з рослинництва		10
Практична робота 6. Організація насінництва		10
Самостійна робота 1. Теоретичні основи організації виробництва		10
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Організація діяльності підрозділів основного виробництва та виробничої інфраструктури		
Тема 7. Організація використання продукції рослинництва	ПРН 10, 13, 16, 21. В тому числі Знати організацію: галузі рільництва; галузей кормо виробництва, овочівництва садівництва і виноградарства; галузі скотарства; галузі свинарства; організацію галузі свинарства; виробничої інфраструктури в аграрних підприємствах; знати: заходи з організаційно-виробничого забезпечення якості та конкурентно-спроможності продукції; організацію комплексної підготовки виробництва; процес організаційного проектування та раціоналізації виробничих систем. Вміти: розробляти баланси використання продукції рослинництва; обґрунтовувати доцільність впровадження організаційних заходів з розвитку свинарства, в кормо виробництво, овочівництво	10
Тема 8. Визначення безбиткового обсягу виробництва продукції тваринництва		10
Тема 9. Річний рух та продукція вирощування великої рогатої худоби		15
Тема 10. Розрахунок обсягу виробництва і реалізації молока		15
Тема 11. Організація свинарства		5

Тема 12. Організація птахівництва		5
Самостійна робота 2. Організація діяльності підрозділів основного виробництва та виробничої інфраструктури		10
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 \cdot 0,7 \leq 70$	
Екзамен	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамен)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення

1. Електронний навчальний курс навчальної дисципліни «Організація виробництва» (на навчальному порталі НУБіП України eLearn – <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2612>)

2. Ільчук М.М., Коновал І.А., Любар Р.П. Організація і планування виробництва в аграрних формуваннях: навчальний посібник. Київ: НУБіП України, 2022. 402 с.

3. Ільчук М.М., Коновал І.А. Організація виробництва. Методичні вказівки до вивчення дисципліни, виконання практичних і самостійних завдань, дистанційного навчання для підготовки фахівців ОС «Бакалавр» спеціальності 051 «Економіка» денної форми навчання. К.: НУБіП України, 2023. 50 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Гадзало Я.М., Лузан Ю.Я. Розвиток аграрного сектору економіки України в умовах євроінтеграції. *Економіка АПК*. 2021. № 8. С. 6–17.

2. Гадзало Я.М., Саблук П.Т., Лупенко Ю.О., Месель-Веселяк В.Я., Федоров М.М. Аграрна реформа в Україні, її наукове забезпечення, результативність. *Економіка АПК*. 2021. № 7. С. 6–15.

3. Ільчук М.М., Коновал І.А., Любар Р.П. Організація і планування виробництва в аграрних формуваннях: навч. посібник. Київ : НУБіП України, 2022. 402 с.

4. Ільчук М.М., Коновал І.А., Барановська О.Д. Бізнес-планування підприємницької діяльності : навч. посібник. Київ : НУБіП України, 2024. 245 с.

5. Ільчук М.М., Коновал І.А., Барановська О.Д., Євтушенко В.Д. Розвиток ринку зерна в Україні та його стабілізація. *Економіка АПК*. 2019. № 4. С. 29.

6. Козик В. В., Гавриляк А. С., Петрушка Т. О. Організація виробництва : підручник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2020. 256 с.

7. Лупенко Ю.О. Теоретико-методологічне забезпечення економічного розвитку аграрного сектору та сільських територій. *Економіка АПК*. 2021. № 6. С. 6–15.

8. Лупенко Ю.О., Андрос С.В. Система кредитних гарантій як інструмент збільшення фінансування малих і середніх аграрних підприємств. *Економіка АПК*. 2021. № 3. С. 6–19.

9. Лупенко Ю.О., Малік М.Й., Шпикуляк О.Г. Теоретико-методологічні засади розвитку сільськогосподарської кооперації в Україні. *Економіка АПК*. 2021. № 8. С. 31–39.

10. Малік М.Й., Швець А.А. Роль підприємництва, кооперації та агропромислової інтеграції у розвитку сільських територій. *Економіка АПК*. 2021. № 7. С. 50–62.

11. Месель-Веселяк В.Я., Федоров М.М. Методичні підходи до визначення грошової оцінки земель. *Економіка АПК*. 2021. № 4. С. 18–23.

12. Місюк М.В., Заходим М.В. Розвиток ринку молока в контексті забезпечення продовольчої безпеки країни. *Економіка АПК*. 2021. № 1. С. 34–43.

13. Могильний О.М. Трансформація організаційно-правових форм сільського господарства: від багатуюкладності до латифундації. *Економіка АПК*. 2021. №1. С. 15–26.

14. Нечипоренко О.М., Носенко Ю.М., Сінельник Л.М. Методологія оцінки ефективності діяльності науково-інноваційних кластерів. *Економіка АПК*. 2021. № 10. С. 61–71.

15. Про акціонерні товариства: Закон України № 514-VI від 17.09.2008р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>

16. Про господарські товариства: Закон України № 1576-XII від 19.09.1991р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>

17. Про захист економічної конкуренції : Закон України № 2211-III від 11.01.2001 р. / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>

18. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України № 959-XII від 16.04.1991р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>

19. Про інвестиційну діяльність : Закон України №1560- XII від 18.09.1991 р. / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>

20. Про інноваційну діяльність : Закон України №40-IV від 04.07.2002 р. / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
21. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України №848-VIII від 26.11.2015 р. / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
22. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України №2275-VIII від 06.02.18 р. / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2275-19>
23. Прохорова В. В., Давидова О.Ю. Організація виробництва : навч. посібник. Харків : Вид-во Іванченка І.С., 2018. 275 с.
24. Саблук П.Т. Наукове обґрунтування інноваційного розвитку в аграрній сфері. *Економіка АПК*. 2021. № 6. С. 16–25.
25. Ходаківська О.В. Наукові дослідження у сфері земельних відносин: еволюція становлення та перспективи розвитку. *Економіка АПК*. 2021. № 8. С. 18–30.
26. Черемісіна С.Г. Ринок зернових культур в Україні: аналіз сучасного стану та перспективи розвитку. *Економіка АПК*. 2021. № 2. С. 48–58.
27. Шпикуляк О.Г., Алексєєва О.В. Розвиток фермерських господарств в організаційно-економічному забезпеченні зайнятості населення. *Економіка АПК*. 2021. № 4. С. 95–107.
28. Шпичак О.М. Організаційно-економічні проблеми виробництва молока в Україні та їх вирішення. *Економіка АПК*. 2021. № 4. С. 24–40.
29. Юрченко І.В. Королівство Данія: досвід ринкового обігу земель сільськогосподарського призначення. *Економіка АПК*. 2021. № 3. С. 89-96.
30. Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
31. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk>
32. Офіційний веб-сайт Міністерства аграрної політики і продовольства. URL: www.minagro.gov.ua
33. Офіційний веб-сайт Державної податкової служби України. URL: <https://www.tax.gov.ua/>
34. Офіційний веб-сайт газети «Урядовий кур'єр». URL: <https://ukurier.gov.ua/uk/>
35. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
36. Офіційний веб-сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>
37. Офіційний веб-сайт Національного інституту стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua/>
38. Офіційний веб-сайт Barchart. URL: <https://www.barchart.com/>
39. Офіційний веб-сайт Української біржі. URL: www.ux.ua
40. Офіційний веб-сайт CME-group. URL: www.cmegroup.com
41. Офіційний веб-сайт Аграрної біржі. URL: www.agrex.gov.ua

42. Офіційний веб-сайт УкрАгроКонсалт. URL: <http://www.ukragroconsult.com>
43. Офіційний веб-сайт Української універсальної біржі. URL: <https://sale.uub.com.ua>.
44. Офіційний веб-сайт Фондової біржі «Перспектива». URL: <https://fbp.com.ua/>
45. Офіційний веб-сайт Чиказької товарної біржі. URL: www.cme.com